

ՄԱՐԹ

Ազգային, Քաղաքական, Բանասիրական եւ Զուարճալիք

Ժողովար, Թիւ 34

ՄԱՐԹ

28 Փետրուար, 1898

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդագինն է **Տարեկան՝** Պոլսոյ համար 40, Գաւառներու համար 50 դան. : **Վեցամսեայ** Պոլսոյ համար 25, Գաւառաց համար 30 դան. : **Հասը 30 փարայ :** Բաժանորդագրութիւնը թիւի վրայ է, տարեկան բաժանորդները պիտի ստանան **52** եւ վեցամսեայները **26** թիւ Ծաղիկի : Պաշտօնական Գրաստունը յանձն կ'առնէ հասուցանել բաժանորդներուն վճանները,

եթ **Ծաղիկի** հրատարակութիւնը ո'ր եւ է արգելի հանդիպի : Ծաղիկի բաժանորդներն իրաւունք ունին 100 այցեխաւս նուէր ստանալու : Հանրօգուտ նիւթերու վերաբերեալ յօդուածներ եւ քրթակցութիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուի : **ՀԱՅՏԷ.** — Ծաղիկի վերաբերեալ ամէն ինչ պէ՛տք է ուղղել Պաղատական Գրաստունը, Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, թիւ 14 :

ԸՍԻ, ԸՍԻՐ, ԸՍԱԻ

Ահաւասիկ, ընծերցո՛ղ, օրուան խնդիրնիս այս է. **ըսի, ըսիր, ըսաւ :**

Ազգային բոլոր Թերթերը այս խնդրոյն վրայ կը վիճաբանին. այս խնդրոյն լուծմանը կ'աշխատին :

Միւս ազգերը համոզուած ըլլալով որ ասանկ խնդրոյ մը լուծմանը աշխատին ժամավաճառութիւնն է. զայն Թողեր, դպրոցներու յառաջդիմութեան տրուած են ինքզինքնին ու դաստիարակութեան խնդրոյն մէջ յառաջ կ'երթան :

Մենք ալ, դաստիարակութեան խնդրոյն մէջ ետ մնացած չենք, միայն Թէ մենք տարբեր կերպով կը դաստիարակենք. նախ եւ առաջ բայերէն կ'սկսինք մենք, այնպէս որ տղան դպրոց մտած չմտած, ամենէն առաջ **ըսի, ըսիր, ըսաւ** կը սովորի, անով կը մեծնայ, անով կ'ապրի, անով կը մեռնի :

Բոլոր հոգաբարձուները, բոլոր Թաղականները, բոլոր Ժողովները, այս խնդրոյն զբաղելուն պատճառըն սա է որ դաստիարակութիւննին **ըսի, ըսիր, ըսաւ**ով սկսեր են :

Ժամանակին ազգային Թերթ մը աս վիճակը տեսնելով խորհուրդ մը յղացաւ, պարզապէս ծոցւոր եղաւ, ու քանի մը տարիէն խորհուրդ մը ծնաւ :

Այս խորհուրդին « **Ուսումնական** » անունը տրուաւ :

Հայրը չէ՞ մի, ինչ անուն ուզէ նէ՞ կրնայ տալ :

Այս տղան աշխարհը գալուն պէս՝ սկսաւ լալ. **Ոմանք ըսին Թէ՝** փորը կը ցաւի անոր համար կուլայ, **ոմանք ըսին Թէ՝** անունդ (մտային) կ'ուզէ. **անոթի է** անոր համար կուլայ. **ոմանք ըսին Թէ՝** **ընտել** է անոր համար կուլայ, **ոմանք ըսին Թէ՝** խանձարութիւն մէջ սեղմուած է անոր համար կուլայ, **վերջապէս** ամէն մարդ մէյմէկ պատճառ մէջ բերաւ :

Տղայ է, չխօսիր որ հարցնես ու ցաւն իմանաս, ասոր հետ մէկտեղ ասանկ երեսի վրայ ձգել ալ չէր ըլլար, ուստի իրեն քիչ մը **թիւեալ** տուին որ չիլայ :

Տղան սկսաւ քնանալ, քնացած ժամանակը ալ չէր կրնար լալ ա՛ :

Օրեր անցան, ամիսներ անցան, տղան չարթննար, է՛յ լալուն առաջքն առինք՝ հիմայ ալ քնանալուն առաջքն առնելու է. ի՞նչ ընենք զաւակներնիս է. ան անանկ ցաւ մը՝ որ կամ կը քնանայ եւ կամ կուլայ :

Կասկածելով Թէ՝ մի գուցէ մեռած ըլլայ՝ սկըսանք հրել հրմշտկել որ արթննայ՝ չարթննար. վերջէն քիթը սեղմեցինք՝ ան ատեն աչքերը բացաւ. մենք ալ « **տանտանա, պէպէկ տանտանա, աղապան գաւկիս պան բերէ . . . աղապաղ քեզի չի նայիր կոր, ել նայիմ** » ըսելով սկսանք խաղցնել :

Ի՞նչ ընես տղայ է :

Չխօսի՛ս տղաս, ըսինք նէ՞ տղայնիս լեզու ելաւ եւ սկսաւ խօսիլ :

Էն առաջ ինչ ըսենէ կը հաւնիս :

Բերանը բանալուն պէս ան ալ **ըսի, ըսիր, ըսաւ**, աղաղակեց :

Կամք Տեառն օրհնեալ եղիցի, ըսինք ու սկսանք մօտիկ ընել:

Ի՞նչ հարցում ըրինք նէ՝ ըսէ, ըսիր, ըսաւէն ուրիշ պատասխան մը չառինք:

— Տղաս ինչո՞ւ դպրոցներուն չես նայիր կոր:

— Ըսի, ըսիր, ըսաւ:

— Տղաս աղապաղ քեզի անա՞նկ պատուիրեց:

— Ըսի, ըսիր, ըսաւ:

— Ազգ՝ վարժարանները գէ՞շ վիճակի մէջ են:

— Ըսի, ըսիր, ըսաւ:

Ուսումնական գաւառիս ըսի, ըսիր, ըսաւէն ուրիշ բան մը ըսած չունի հիմակու հիմայ ասանկ երթալու ըլլայ նէ՝ ըսելիք ալ չունի:

Ասոր ճա՞րը:

— Ասոր ճարը՝ պէտք է որ անգամ մը հօրը հետ (Ազգային Թերթին հետ) խօսինք, Թերեւս այս արուեստէն չախորժիր կոր տղան ուրիշ արուեստ կու գէ:

Ասոր վրայ խորհրդակցելու է եւ որոշում մը տալու է, որովհետեւ ընթերցո՞ղ, վարժարաններուն աղէկ չըլլալն եւ ալ ըսի, դուն ալ ըսիր, ան ալ ըսաւ. պէտք է որ դպրոցներու այս խեղճ վիճակին վախճան մը տրուի, որ ըսի, ըսիր, ըսաւ օրթայէն վերնայ:

Ի Ր Ա Ր Հ Ա Ս Կ Ն Ա Ն Ք

Ամէն ատեն՝ մեր տոհմային շրջանակին մէջ, անձնական կռիւները պակաս չեն, ամէն ժամանակ՝ մեր մէջ ընտանեկան գծողութիւնները պակաս չեն, ամէն դասակարգի մէջ այր ու կիներ միշտ իրարու նկատմամբ կասկածոտ դէմք մը ունին, որոնց պատճառը, ուրիշ բան չէ բայց եթէ իրար չը հասկնալնիս է:

Իրար հասկնանք, ինչ որ մեր մտերիմին նկատմամբ պիտի ըսենք, ինչ քննադատութիւն որ ունինք, ուղղակի իր երեսին ըսենք եւ ոչ թէ գողի մը պէս մութին մէջ գործենք:

Ու այն ատեն զաւակը իր մայրը, եղբայրը իր քոյրը, բարեկամը իր մտերիմը, ամէնն ալ իրար պիտի հասկնան:

Այն ատեն կռիւները, գծողութիւնները պիտի վերնան ու անոնց պիտի յաջորդէ հանդարտիկ կեանքը, այն անուշ ու մեղմ կեանքը որուն այնքան պէտք ունինք մենք:

Բարոյականի մեծ սկզբունքներ պիտի յաջորդեն այդ կեանքին եւ մենք պիտի յաջողինք ըլլալ տիպար մարդիկներ:

* * *

Մեր մէջ բարոյականի անխման զլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ իրար չը հասկնալիս չէ՞ միմէ:

Ինչո՞ւ երկու բարեկամներ որոնք միշտ իրարու անձնուէր եղած են, մութի մէջ գործող ստորին մարդու մը խօսքերէն խաբուին, ինչո՞ւ կ'ըսեմ, անոր ըսածներուն սկանչ տանք եւ երկու սիրակցորդ մտերիմներ իրարու անբաղդ ծշնամբներ դառնան: Փոխանակ երրորդին մօտիկ ընելու, իրարու նկատուածով ինչ զանգատ որ ունէին, Թող խօսէին մէկզմէկու, Թող իրենց արտին վշտերը միայն իրարու լայտնէին, ու այն ատեն պիտի տեսնէինք որ սիրով մտերիմներ միշտ գոյութիւն պիտի ունենար:

Հոն պիտի կայանար, մարդուն մեծութիւնը, ինչո՞ւ մարդիկ իրար չը սիրեն, չօգնեն, քանի որ ամէն կրօնքներ ահա՜ զլխաւոր պայմանը նկատած են մարդկութեան:

Սիրենք իրար քանի որ վստահ է, քանի որ մեծ դեր մը պիտի խաղայ մեր տոհմային ու ընտանեկան շրջանակին մէջ:

Այո՛, այլը իր կինը Թող սիրէ, զաւակը իր ծրնողը եւ իրարու նկատմամբ, երբ կասկածը գայ, երբ ցաւայի անվստահութիւնը տիրէ, այն ատեն փոխանակ իրար բամբասելու, փոխանակ իրարու համար ուրիշներուն խօսելու, ուղղակի ճակատ առ ճակատ Թող խօսին, Թող պատճառը վերցնեն, Թող իրար հասկնան:

Իրար հասկնանք որովհետեւ ընտանեկան մաքուր ու սուրբ կեանքին պէտք ունինք ամենէն աւելի:

Վ. Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ԱՆՑԵԱԼՆ ՈՒ ՆԵՐԿԱՆ

(Շարունակութիւն 33 թիւէն)

— Պատվելի դուռն Ս. Գրքին մէջէն էրէյի մայիւն մաթ ունիս, հիմայէկս ձեր արժանապատուութեանը բան տի հարցունեմ, եթէ էթրաֆովը մայիւնաթ տաա իսէ ծառաղ մէմնուն տի անես:

— Հրամայեցէք:

— Հաւատով խոստովանիմին մէջ քանի՞ այր կայ:

— Այսպիսի հարցումին պատասխանը ուրիշ օր կուտամ հիմա ժամանակը չէ:

— Էյ պատվելի, փոսն երկուց նշանեալ բարեպաշտից կենաց գինի խմելու ենք: Հանրմին ալ տուէք, ազաներուն ալ: Խայրը խառնվի եղիցի: Աստուած անփորձ պահեսցէ ի չար պատահարաց եւ ի սատանայական որոգայթից փրկեսցէ:

— Բանի որ անորոշանութիւնս այս բարենպաստակ սեղանին վրայ գտնուէր եմ: Պարտաւորութիւններուն ամենէն մեծն է: Պատուելի հրամանքիդ խելքը կը հասնի թէ մենք ամենամեծ պարտաւորութիւն մ'ունինք հիմա կատարելու, այն է՝ Աստուած իւրյս երեսաց իւրոց հանդուսցէ, զփոշեանակ մեզս նորա քաւելով քաւեսցէ լուսահոգի մեր . . . աղային անմեղ հոգւոյն համար պէտք է որ ամէնքնիս ալ գինի խմենք:

— Այո, Տէր հայր, ասիկայ մեր ամենամեծ պարտաւորութիւնն է:

— Ճանրմ տէր պապա, կենաց համար գինի խմելը լսեր էանք իսէ տէ, հոգոց համարը մինչ ի կէտս չիտակը լսած չէանք:

— Չէ Աստուած օրհնէ, գինին հէմ կենդանեաց, եւ հէմ ալ հոգոց համար է, նա մանաւանդ մեռեալ . . . հոգիքն ուրախանան:

— Տէր հայրը աղէկ աստուածաբանեց:

— Չէ՛ է է է . . . օրհնեալ հանրմ, իշտէ տա չեղաւ ա ա ա . . . հիմայ ուրախութեան սեղանին վրայ լսել ձեր բարեպաշտութեանը համար, չիտակը անվայել կը համարուի:

— Ամա տէր պապա, լուսահոգի աղան հիմայ ողջ ըլլալու էր տէ չօճու խիս աս միւրվէթը տեսնալու չէ՛ր մի:

— Աստուած օրհնէ ձեր բարեպաշտութիւնը խելացի հանրմ մըն է, աղէկ կը հասկնայ քի հիմայ լուսահոգի աղան Աստուած լուսաւորեացէ հոգին, ի վերուստ լուսեղէն աչօք կը նայի կոր, այս սեղանին վրայ եւ այս բարեխառակ պզտիկ հանրմին միւրվէթը մեղմէ աղէկ կը տեսնէ կոր:

— Հրամանքդ հանրմ անհոգ եղիր:

— Տէր պապա անանկ է նէ մեր լուսահոգի աղան հիմայ չօճու խին միւրվէթը կը տեսնայ կոր:

— Հապա, Աստուած օրհնէ, հապա հէմէն Տէր Աստուած ամէնքնիս ալ լուսահոգի աղային պէս իր սուրբ տեսութեանն արժանացուցէ:

— Տուտու, աղապաս հիմայ մեզի վերէն սէյր կ'ընէ կոր քի:

— Հապա, օրհնեալ խուզի, հապա:

— Ատ տէր պապա, կու տեսնեմ ուր հրամանքիդ բերանն ալ լոտոս բօրեազն հիրաց կու փչէ: Մէյ մը կը տես ուր փոշեանակ մեղք ունի, մէյմընալ կուսես ուր, ֆէօքէզէն լուս աչօք ֆէօս տեղս կու տեսնէ:

— Էյ Աստուած օրհնէ քանի որ մարմնեղէն մարդ է նէ մեղքը պակաս չըլլար: Լաքին որ հոգի ալ կը կրէ նէ այն հոգին ալ Աստուածուստ կողմանէ լուսեղէն ըլլալուն պատճառը՝ անոր ընակութեան տեղը վերին դասն է նոյն հոգեւոյն աչօքն ալ կրնայ տեսնել բայց մեր անարժանութեան կրօնական նպատակը լուսահոգիին համար աղօթք ընելէ:

— Աման տէր պապա չու լուսաւորեալ լաքբարսընը էթմէ:

— Չաթ, չաթ, չաթ:

— Տէր ողորմեայ, տէր ողորմեայ, նայեցէք Բարսա միկ աղան չըլլայ, չիտակը չատ բան եղաւ քիչ մըն ալ պէքէյնչու էր:

— Ճանրմ ան չէ . . . :

— Բարեւ ձեզ, կ'աղաչեմ զձեզ մի ձանձրացնէք:

— Ազատ ատ ինչ լախրտը է, պարտքերնիս է:

— Տէր պապա կու ձանհաւ, աս աղան ո՞վ է ուր հանրմը ֆէվզ էլ տալէ լայնէթ կուսէ:

— Չը գիտեմ, բայց կ'երեւի որ խաթըրը աղա մը ըլլալու է, եւ հանրմին ալ մօտ աղգականը:

Շարունակելի

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸԼԼԱՅ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ ՏՈՒՆԸ

ԿԸ ՄՆԱՆ

Այս խնդիրը թուարանութեան խնդիրներուն չի նմանիր: Փիլիսոփայական խնդիր մըն է: Եթէ փիլիսոփայութենէն աւելի բարձր ուսմունք մը ըլլար, պիտի ըսէի թէ այն ուսմանը կը վերաբերի այդ խնդիրը: Թեւեալ այդ գիտութիւնը չըլլալուն համար է՝ այս խնդիրն ալ անլուծելի մնացեր է մինչեւ ցայսօր, չգիտենք այս մասին ինչ է մեր լրագրաց կարծիքը:

Շատեր կ'ըսեն թէ այս խնդիր քօքօզութեան խնդիր է, բայց մենք ասոր չենք հաւատար, որովհետեւ կը տեսնենք կոր որ ամուսնացողներուն շատերը քօքօզ են:

Ըսել է որ քօքօզութիւնը ամուսնութեան արգելք չըլլալէն զատ՝ օգուտ ալ է:

Այս առիբը գրած միջոցիս քովս գտնուող շատախօս պարոն մը դիտողութիւն ընելով կ'ըսէ թէ քօքօզ երիտասարդները (իբեն պէս) միայն կ'ամուսնանան, վասն զի ստակի պէտք ունին, եւ ալ կ'ըսեմ, եթէ քօքօզ երիտասարդները ստակով աղջիկներ կ'առնեն կոր, թող հարուստներն ալ ստակ չունեցող աղքատ աղջիկներ առնեն, եւ ուզեն չուզեն այնպէս պիտի ընեն, որովհետեւ հարուստ աղջիկները քօքօզները առած ատենին, աղքատներն ալ իրենց պիտի մնան, եւ որով իրենք պիտի պարտաւորին կամ անկուտի աղջկան հետ ամուսնանալ կամ բնաւ չամուսնանալ:

Կը տեսնես, ընթերցող, որ տնամարանութեան ուժով խնդիրը կոտորակի պէս իր ամենապարզ ձեւին վերածեցինք, ալ դուն երեւակայէ թէ այս գիտութենէն բարձր գիտութիւն մը եղած ըլլար նէ խնդիրը որչափ աւելի պիտի պարզուէր, եւ պարզուելով պարզուելով բան մը չպիտի մնար:

Ինչ եւ իցէ մեր մեղքէն է որ Եւրոպայի մէջ յառաջադիմութիւն, լուսաւորութիւն ըլլալէն ետքը գիտութիւնները դեռ այս անկատար վիճակին մէջ կը մնան կոր, եւ ասոր համար է որ դպրոցներուն բօկրամինսը լուսն վրայ ալ նոր նոր ութիւններ աւելցած տեսնելէ զուրկ կը գտնուինք կոր:

Բայց ի՞նչ պէտք է, մենք դարձեալ մեր խնդրոյն դառնանք, դպրոցներուն մէջ չի մանենք, վասնզի մշտնանք նէ չենք կրնար ելնել:

Վերջապէս համոզուեցանք կարծեմ թէ ստակը լոկ պատրուակ մըն է եղեր չամուսնանալու:

Փռք Աստուծոյ ինչ կայ եղեր, ինչո՞ւ համար ստակ չպիտի ըլլայ, Պոլսոյ մէջ ուր որ երթաս նէ ստակ կը տեսնես, թէ պանդաները, թէ սեղանաւորներուն խանութները, թէ չուկաները, վերջապէս ամէն տեղ Աստուծոյ ամէն բան մեզի համար ստեղծած է։ Այս ստակ չըլլալուն խօսքն ալ կարծես մօտա մը եղեր է ամէն մարդու բերանն է, միայն կրնար ստակ չկայի խօսքը բերանին չեն առնել կոր։

Ուր կ'երթաս ստակ չի կայ, ինչ կը հարցնես ստակ չկայի պատասխանը կ'առնես. օրինակի համար։

Ազգային հիւանդանոցները Ս. Փրկիչը, Ս. Յակոբը, ինչո՞ւ համար աստակ գէշ վիճակի մէջ են։

— Ստակ չի կայ անոր համար։

Այս ինչ դպրոցին արգոյ հոգաբարձութիւնները, ինչո՞ւ դպրոցին աղէկ չեն նայիր։

— Ստակ չի կայ անոր համար։

Առաջնորդները ինչո՞ւ իրենց վիճակին չեն երթար կոր։

— Ստակ չկայ անոր համար։

Ինչո՞ւ երեսն ծուռ ծուռ նայեցար։

— Ստակ չունիմ անոր համար։

Վերջապէս աս խօսքերը կը պտըտին բիտցային վրայ. կանանց ստակ ունենալը անկէ յայտնի է որ ամէն օր մէյմէկ տեսակ հագուստ կը հագնին, եւ ո՞վ կրնայ ըսել որ հագուստի համար ստակ ունեցողը ամուսնու թեան համար ստակ չունի։

Եթէ երբեմն աղջիկները տունը կը մնան պատճառը սա է որ անոնց ծնողքը կամ իրենք մարդու չեն հաւնիր, շատ հարուստ, շատ դեղեցիկ երիտաւորներ կը վնասեն, եւ ասանկով ժամանակ անցնելով տունը կը մնան։ Երիտաւորներ ալ կան որ աղջկան չեն հաւնիր, ասոնք ալ տունը կը մնան ու կը ծերանան։

Օրինակի համար Հոռոք խաթունին աղջիկը Վարդենին իր գեղեցկութեան լուսնի լուսնիին մէջ կը զրտնէր երբ տասնութը տարեկան էր։ Ամէն մարդ սիրահարած էր այս օրիորդին, մինչեւ հեռաւոր տեղերէ զայն տեսնելու կողբային։

Աղջիկը ստակ ունէր, ուսումնական էր, գեղեցիկ էր, մայրը աղջկան այս բարեմասնութիւնները տեսնելով հպարտացած ամէն երիտաւորի վրայ պակասութիւն կը գտնէր, ասոր քիթը ծուռ է, միւսին քիթը մալի է, ֆէսը կարմիր է, հայրը շատախօս է, վերջապէս սանկ է նանկ է ըսելով ժամանակ կ'անցնէր։

Արդարեւ բաւական ժամանակ անցաւ եւ այն աղջիկը որ պակասութիւն չունէր, տարուէ տարի մէյմէկ պակասութիւններ ունեցաւ։ Օր մը տեսնուեցաւ որ քիթը երկնցած էր, քիչ մը ետքը տեսնուեցաւ որ խնդացած ատեն սկզբները ամբողջ կ'երեւան, յետոյ երեսին կարմրութիւնը անհետանալ սկսաւ, յետոյ հասակը կարճնալ, հագուստ չիւնելով շինելով ստակը հատցուց, երիտաւորները դրանք առջեւէն անցած ատենին վերջնայի սկսան, շատեր ճամբանին ալ փոխեցին։

Վերջապէս մօրը խօսքին նայելով Վարդենին 29 տարեկան եղաւ, թէեւ գրացիները եւ աղգակները այս

թուոյն վրայ 5 ալ կ'աւելցնեն, չեմ գիտեր թէ թշնամութեան համար այնպէս կ'ըսեն։

Այս աղջիկը օր մըն ալ բարկութենէն հայելին կոտրած ատեն, ձեռքը վնասուեցաւ, պակասութիւն մ'ալ ձեռքին վրայ աւելցաւ, բայց ինչ է նէ ասիկայ ձեռնոցով կը գոցէր։

Հիմա Հոռոք խաթունը աղջիկը ետին ձգած չուկան ալ կը պտըտի, եթէ խանութպան մը քիչ մը ուշադրութեամբ դիտէ Վարդենին, թէ յոյսը եւ թէ ստակը վրայ կ'երթայ։

ԲՈՂՈՔ

Կը լսենք թէ մէկ քանի տիկնայք եւ օրիորդք դեղեցիկ սեռին վերաբերեալ Ծաղիկի մէջ հրատարակեալ երգիծական յօդուածներուն դէմ բողոքագիր մը պատրաստած տունէ տուն չըջելով ստորագրութիւն ժողոված են։ Տիկնաներուն պարագլուխը, Փարֆարա Վէրօն, ստորագրողաց անուանքն սկսաւ կարգաւ իրեն յատուկ քաղցր ձայնով։

Փարֆարա Վէրօն,
Մինի մինի Փուփուլ,
Էտալը Գաթին,
Քօքէթ Սէրէնա,
Գամազ Ռէճինա,
Մայթապճը Զիլլի։

Պուրատա ըմ,
Իլը ազաւատան կէտի,
Պուրատա,
Պուրատա,
Պուրատա,
Թուալէթինի պիթիւրտիյի կիպի կէլէճէք։

Պիւլպիւլ Տիւրիկ,
Զալը գուշու Էֆիմի,
Ամուռէօ Բօլինա,
Տիւլպազ Սօֆի,
Սայկըսըզ Մարի,

Պուրատա,
,
,
,
,
Հրամմէ չէքէր ծամէ, ճաբօնէնի չըգար վեր հրամմէ Պուրատա։

Բուլ իյնէսի Ֆիլօմէն,
Աղըրպաշ Մարիճա,
Սաֆաթըրուն Ուսուկ,

,
,
Գալպալըզ չօդ տուր տէյիւ սայկը էթմիշ կէլմէմիշ,
Պուրատա,
Մատմազէլ ժը սիւրբըզան,
Օ թէ վօթը շաբօ է մօթէ,
Պուրատա։

Ինատճը Աննիճա,
Փըրլտազճը Էօթէնի,
Բըքանճ Մաթիլտ,
Խընանէթ Թագուկ,
Շագաճը Մաննիկ,
Դըրզ եալան Անթուանէթ,
Տիւպարաճը Հորոֆի,

,
,
,
,
,
,
Զամաշըրընը պիթիւրտիյի կիպի կէլէճէք։

Էտալը Վէրօն,
Զիֆթէլի Ռօզիկ,
Վէլվէլէճի Լուցիգա,

Պուրատա,
,
,

Փարֆարա Վերոնը բողոքագրին ստորագրութիւնները կարգաւ վերջը հետեւեալ ատենաբանութիւնը ըրաւ։

Մատամլար վէ Մատամաղէլէր, մալիւմիւնիւղ տիր քի Մաղիկին հազարգլարը պիզէ գարչը սոյսէճէ-
րէլի շէյլէր օլաուդոււնտան պու կիւն պուրատա թօփ-
լանմամըլըն ասըլ սէպէպի պիր բրօթէսթօ իմզալայըպ
սանֆասօնճա քէնտինէ հօլլամագ տըր: Քա ճանրմ 6
այ տըր, հանկը զազէթասընը էլինէ սլըրսան եիւրէյին
օյնայօր, չարկամըլըն եիւքսէքլիյինտէն, սըղը սըղը ֆիս-
տանլարըմըզտան պահա էտէր: Գըզգարտաչ նէ՞ վէրմիչ,
պիզտէն ալամայօր, հանկըպիրինի հաթրըմա սազալայըմ,
պալօյա գաչտըրըմըլը՝ հազմամըլ մը ըտը, արըմ-
տան եէրին տիպինէ կէչտիւմ, նէ իսէ իսիւմ վէրմէմիչ,
սուարէլէրտէ էլէնտիւրիւղի, վալլտէմիզէ իթաաթարզ-
լըղըմըլը, վէլ հասըլը պուսուսն էլինտէն գուրթուլմագ ի-
չիւն պու հօլտան պաչպա չարէ հօգ սուր:

Մինիմինի Բուբուլ սէօզ սէնին տիր, պիրի լազըմ քի
քէնտի ֆիկուրալարընը մայթապա ալսըն:

— Պագ աիլպազ Սօֆի նէ տէհօր, մատամբի էր-
քէքէր պիզիւմ չարգամըզա վէ ֆիստանլարըմըզա կուս-
թօսուզ սըր տէհօրլար, պիզտէ պուստան սօղրա հիչ
պիր ֆէսլի իլէ սէլամ սապահ էթմէհէյիւմ նէ տէրսինիզ:

— Էտալը Գաթին, էյի սէօյլէհօրսուսն ամա պիզէ
ազըլ վէրէճէք օլանլար՝ բէք բէք իքի թանէ գըցըրօիկ
չարկալը էրքէք օլանագ, թէմիզ չարկալըլարը պիզէ՞ մի
վէրիւրէր:

— Քա ճանրմ կէնէ լազըրտընը թէլլալա վէրմէհին,
պէնիւմ, սէնին, չուսուսն ալէսէվիսէ ալանագլարըմըզ
ֆէսլի տիրէր. գահէր զաղէթատա չարկամը մայթապա
ալմըլար տէհի պէնիւքիւմ պըրագաճա՞ղըմ, հիչ պէօյլէ
կիւլէճէք շէյ օլուր:

— Օնլարըն կիյտիքէրի բուպալարը աս մայթապա
ալմալը: Օ տէյիլ ամա էվըրսատա սըղը ֆիստան պա-
րիթ մը օլմուչ, կէչէն ազչամ Միքէ տէհօրսուս:

— Պէն տէ էօյլէ տուլտոււմ, աման թօհաֆուրն սէն-
տէ, իչիմիզէ պագալըմ. քա կիթտիքճէ գուրուհօրոււմ
չու Մաղիկէ, ասըլ հաղըլաճագ շէյ էրքէքլէրին կիյտիք-
լէրի գըսա պօնօուրլար տըր. 60—80 եաչընտա մէքթէպ
չօճուգլարը տըրլար:

— Քա տուր տուր, էյի հաթրըմա կէլտի պիզիւմ
բուտրա սիւմէմիզիւր մայթապա ալմահօրլար մը, էրքէք-
լէրին տէ պազըլարը սաչ վէ պընըզլարընա պօհա սիւ-
րէրլէր տէ գալաֆաթ... չէվիւրմէզլէր... էյ սօղրու-
սու բէք գուգլահա տէճնէրլէր, սայքի օ պիզտէ տէ վար
ամա, օ գատար պէլլի տէհիլ:

— Քօքէթ Չէրէնա. Պէնտէ տէրիւմ քի, Մաղիկ՝ էր-
քէքլէրին իչկիլի հալլէրինի հազսըն:

— Օ շէյ չիւտի պիզտէ տէ տէրքեար օլտու:

— Աման չու լաֆը գալսահըն սընըրլարըմա տօղու-
նուհօր:

— Պիզիւմ չիւտի բուպա լազըրտընտան իչկի լա-
զըրտընըն աչմամըլ՝ պիչիմսիզ տիր. պիզիւմ էֆըհարը-
մըլ՝ չու Մաղիկ կազէթասընա բրօթէսթօմուգու կէճոն-
տէրիպ պիր տահա պիզիւմ ալէյիւրիզէ պիր շէյ հազմա-
մասընտան իպարէթ տիր. ֆագաթ չայէթ եինէ տիյնէ-
մէյիպ հազաճաք օլուր իսէ, նէ՞ հօլտա հարաքէթ իտէ-
ճէհիզ:

— Գօքէթ Չէրէնա բէք բուսումիւնտա սէօյլէտի:

— Քա վույ, . . պաք պաչըմա կէլէնէ:

— Նէ՞ օլտուսն սաֆտէրուսն Ուսիւկ:

— Պուրահա կէլիւրքէն հօլտա լարա քէսէմի տիւ-
չիւրաիւմ. ամա պէնտէ տուհահօրսոււմ քի, իւսթիւմտէ
պիր էքսիքլիք վար:

— Էյ նէ օլուր եիւրէյինի օյնաթմա իսնիզ. ճանըն
սազ օլտուսն, պէլքի տէ էվտէ ուսուլթուսն:

— Բարտորս տիչարը չըզմաք ասէթ տիր գահէր,
վա՛խ վա՛խ վա՛խ տահա եէնի տէօրթ մէճիտիէէյէ ալ-
մըլ ըտըմ բորթմօնէմի:

Ներկայից միծագոյն մասը իրենց ուշադրութիւնը
ղարձակեցաւ ըլլալով Սաֆաթրուսն Ուսիւկի կորուսած
բորթմօնէին վրայ ընդարձակօրէն խօսեցան. եւ միմիկա-
րականներ ներդրեցին: Ժամանակն ալ անցած ըլլալով
որոշեցին ուրիշ օրուան թողուլ բողոքագրին մեզ մա-
տուցումն որ աւելորդ է ըսել թէ բերեցուսն պէս նոյ-
նութեամբ պիտի հրատարակեմք:

Մ Ա Ր Տ Մ Ե Կ

Ծօ Պէտիկ, հայր օլանալըզ աս վախթըր գուրսը
մնացած չուսէր, կընա նայէ՛ Հաճի Նանգօյի մէյիւսան
չըլլա՞յ:

— Անիկայ առջի իրիկուսնէ հոն կ'երթայ, սահաթը
երկուք եզա՞ւ մի անկէ կ'ելլայ Բատալիւրին խօլթուլը
կ'երթայ. ետքը Լիճնիտիյին կը հանդիպի, անկէ ետքը
Միրանին հետ կ'ելլան տուն կուգան:

— Ամէն գիչեր անանկ ամամ, աս գիչեր բէք ու-
չացան նէ սիրտս սող կ'ելլայ, զէրէ չի գիտնալով տու-
ներուն տակէն կ'երթան խազայի կը հանդիպին տէյի կը
վախնամ:

— Չէ քա տուտու, չըլլաքի պալըլս բոնելու եր-
թայ:

— Ծօ հիչ անիկայ օլթան չառած պալըլսի կ'երթայ.
հէմ հացը չի կերած չերթար քի. մուլթախա աչքըս կը
խաղայ կոր, մարզը ճամբան խազայի մը հանդիպեցաւ
աճապա, կամ ոտքը խայմիչ եղաւ տէ աճապա բան մը
հղաւ:

— Չէ՛ պէ՛, աղապաս հիւմ Տէրէյին ճամբան ձգեց
Տօղրու Նօյէն կուգայ կոր:

— Հապա ո՞ւր մնաց հոգի օրթի, հայտէ՛ պնա փնտ-
ռէ, անթի Ներսիսիւմարեցաւ, նէ հաց, նէ ուտելիք, նէ
ալ տամիւ մը քէօմիւր սէնիք:

— Հալան ցուրտ է, ես չեմ երթար այս վախթի:

— Ծօ պնա՛ կ'ըսեմ կոր, քիթս ալ խողալ պաչա-
յեց. հայտէ եալրոււմ հայտէ, թէ որ պէրէնէ երկու խըն-
ծոր կուտամ:

— Մեհնէրէն կ'ուզեմ հա՛, իչթէ կ'երթամ կոր,
կ'երթամ կոր ամամ բէնճիրէն բաց տէ հոհէն նայէ քի
չըզմաղը ելլամ, զէրէ փէրի կայ ըսին տէ անկէ պէրի
կը վախնամ կոր:

— Ետիւրոււմ, իսաչ մը հանէ տէ անանկ գուրը բաց:

Ա՛խ, ճղիկ ճղիկ կոտորոզ, նայէ ա՛ս վախթը

կողման . մախարի չօճուղը ցաւերու պիտի հանդպցնեն , կողով եռամուճախ խմես , նիչէ պիր քու տէրագ պիտի քաշիմ . ամա խապահաթը իմն է , քէօր օլաճագ կնիկ , հալխուն կնիկները ի՞նչ կ'ընեն կոր նէ դուն ալ ան ըրէ , նայէ նաաը վախիթին դուն կուգայ , ամմա դուն իմ սիրտս տեսա՞ր մի . . . կիւնահ է տէյի ձեռքս առաջ չ'երթար կոր , հօշ նայինք էյէր աս գիշեր ալ աս վախիթ մէյլսանան էր նէ , կիւնահը ճիթդ , վաղը ընկիւքս գիտեմ :

— Քա՛ տուտու , ամա՛ն վազէ , կը մեռնիմ կոր :

— Ծօ՛ եւալրում , աչքս ելլայ ի՞նչ եղար :

— Վա՛յ , ամա՛ն , սա կիւզէճը գուլխէս հանէ : Հոռմի . տունէ մը նետահրիքէն ճիթս անցաւ :

— Վո՛ւյ ճղիկ ճղիկ կտորաին , մարտ իչէրի փրէ տըշարը ըսկով չօճուխս գլուխը պիտի ուտէին զահէր . . .

— Քա հա՛ , ան ալ սա քէօշէն երխրմիշ եղաւ . . . վրան ճաթած քիււր մը նետեր են . . .

— Ծօ վո՛ւր է , մասանին կտորեցի , բիրէէն թախթապիթին կէօյեա խալըսկու համար խալխուն էրիկը գաւակը պիտի մեռցունեն :

— Քա Մարտիրոս , ծան հանէ , պան մը եղա՞ր . . .

— Էթմէյին պէ , գարնըմ թօղ , սիւզ եէյին տէ պէնիմ կիպի եաթըն :

— Քա վույ խեղքին է եկեր , ամա՛ն բախլա նետող մը բերէք :

— Քա տուտու , տուն տանինք տէ աղապայիս վրայ երկու տուն Նարեկ կարգամ :

— Տոնինք ամա ինտոր տանինք , հիչ խըմըտանմիշ ըլլալու վախիդ չունի . . .

— Ծօ Պետիկ , էկուր հայտէ աղապագ թուլումպա ընենք տէ տուն տանինք :

— Մայրիկ տանիմ անմա պէշիք մը կ'առնեմ :

— Էյ կուտամ , այ օղուլ , պան մըն է քի պլսուս էկաւ , զաթը պաշխա իրինկուն արխտաշարը եկած չունէր , աս գիշեր ալ թամամ ինքիւր գլխուն պիտի գար նէ՛ գլխուն մարտի քիււր մը ինկաւ , կէնէ մարդու միւխթած եղանք :

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂՔ ԶԷ

Ասիկայ մեղք չէ , բայց մինակ խմբագրաց համար անանկ չէ Ազմօտէ , չիտակ ըսէ , ո՞ր խմբագիր հաւաքածոյով չապրիր կոր :

— (Ազմօտէ ականջս ի վար) Ամէնքն ալ ամէնքն ալ :

— Այո՛ , ամէնքն ալ :

Կը տեսնես Քիւզանդիոնի ահագին քաղաքական յօդուածներ , խմբագիր էֆէնտին զանոնք շալկեր , տուանց ետին դառնալու , գանէ անգամ մը Մասնադարին եւ էնա տէրանտանին կամ Լէվանթ Հէրալտին նայելու իր մալին պէս ընթերցողացը կլեցնելու ելիւր է : Հարցնողը ո՞վ , վնասողը ո՞վ , թող սուր երթայ , ինչ մեղք կայ :

Անդիէն կը նայիս մեր Մանգումէն , մէկ սօլուխէն

Իգտամէն , Սապահէն եւ այլն թերթերէ կը հաւաքէ եւ թերթին մէջ ֆըստըխի պէս կը տեղաւորէ , հիմա չիտակը ըսկով ազգին իրաւունքը պէտք եղածին չափ ալ կը պաշտպանէ , իրեն հարցնելու ըլլաւ թէ ինչու համար ուրիշ թերթերէն լուրերը կը հաւաքես , մեր պաշտօնակիցը կը պատասխանէ թէ — դազէթաճըլըդ դայտէսի էօթէտէն պէրիտէն թօփլամազլա օլուր , պաշգա թիւրիւս սէօքմէզ :

Աս ալ իրաւունք ունի :

Հապա Փունջը , հիչ չէք հարցնել որ օրն ի բուն տկնոցը քիթը կ'աչխատի ու կ'աչխատի հայ թերթերուն մէջ գանուած լուրերը կը կարտէ ու կը կտրտէ , որպէս զի չըլլայ որ պոչը դուրս ձգէ , ի՞նչ ընէ ան ալ Աստուած կը կանչէ :

Մասիս որ տրամաբան եմ կ'ըսէ , անդիէն տողիէն կը ժողվէ , Ասիկայ ընդօրինակութիւն ընելու հարկ մ'ալ չունի ալ նէ ի՞նչ ընէ ույմիշ ըլլալու է :

Ճէրիտէի Շարգիյէ , ես ուրիշներէ չեմ առնել ըսէ ալ նէ պարապ խօսք է հաւատացող չի կայ , դարձեալ առիթը գտածին պէս ըրածը կ'ընէ :

Մէճմուան թէպէտ շաքաթը երկու անգամ կ'ելլայ , Ճէրիտէին տուած լուրերէն ուրիշ բան չի կայ :

Հէլէ տեղական օտար լեզու թերթերն որ հարցնես նէ , ասոնք եւրոպական թերթերը սիւնակներով կը մըկըրտեն ու կը մկրտեն , քաշած զահմէթնին մինակ այս մկրատի յօդուածիւնն է :

Ն Ա Մ Ա Կ

Հետեւեալը ուղղուած է Ծաղիկի մէջ հրատարակուելու համար :

Ստորագրեալքս Պոլսոյ այլ եւ այլ թաղերու մէջ բնակեալ . շատ ժամանակէ ի վեր անգործ մնացած ըլլալով՝ սարիէ մը ի վեր որ ամենքնիս ալ որոշած ենք ստակով մէյմէկ աղջիկ առնել եւ քառած ստակնիս դրամադուլս դնելով գործի մը սկսիլ : Ամենքնիս ալ մէյմէկ աղջիկ գտեր եւ առնելու համար սակարկութեան վրայ էինք ելլաւ անցեալները տեղական լրագրի մէջ Հօրոյին յօդուածը կարգացինք որն որ ամուսնաթողութիւն ըլլալը կը ծանուցանէր :

Ծառօք որտի կարգացինք այդ յօդուածը , որովհետեւ եփուելու վրայ եղող սակարկութիւններուս վրայ պաղ ջուր լեցուց , աղջիկները խօքը անկեցին , ստակ մը չենք տար . վաղը պատճառ մը ընկով , մեզի ձգէք նէ ինչ պիտի ընենք , ինչ երաշխիք պիտի տաք մեզի որ մենք ապահովութիւն ունենաք ձեր վրայ կ'ըսեն կոր . . . Ծաղիկ , երիտասարդութեան պատիւն ինկաւ . վհատեցանք որովհետեւ թէ գործի մը տէր ըլլալէ զրկուեցանք եւ թէ կնկան մը տէր եւ զաւակաց հայր ըլլալու փափաքէն զրկուեցանք : Մենք որ այս վիճակնուս մէջ չկըրնալով ազգին օգտակար ըլլալ , կուզէինք որ կարգուելով ու զաւակներ հասցունելով անձնու իրաւար ազգին ծա-

ուսուցիչներն մը ընկնք : Այս ամուսնաթողութեան խնդիրը գործը թէրս քէմէ ըրաւ եւ մեր ապագայ զաւակներուն սիրաւ կոտրեց , երիտասարդութիւնն , այդ ամուսնաթողութեան յոգեւածին վրայ չուարեցաւ մնաց . . . Ծաղիկ , ստորագրեալքս ձեր յարգութեանը պիտեղով արտասուելից աչօք կը խնդրենք , բազկատարած կ'աղերսենք որ մեզի ճակատայ մը ցուցնէք որով կարող ըլլանք գործի մը սկսիլ եւ միանգամայն ամուսնանալ . մենք թէ գործ եւ թէ կարգուիլ կ'ուզենք , մէկը չըլլայ նէ չըլլար :

Ձեռք ուզեր ասկէ աւելին խօսելով գլխու ցաւ պատճառել , այլ կուզենք որ ներկայ աղերսագիրս նկատուութեան առնելով պէտք եղածը սնօրինէք եւ ընդունիք մեր ապագայ զաւակաց խորին յարգանադ բարձր հաւատարմքը :

Ի դիմաց ըլլալիք զաւակաց
100 հատ Երիտասարդ

Պատասխան

Ձեր գրութիւնը նկատողութեան առնուեցաւ եւ մեր օրակարգին մէջ անցաւ : Կրնաք հանդիստ ըլլալ :

Ծաղիկ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ատանայի Մարգարիտ Աննա 68 ամեայ անգլաակ Տիկինը , Մհր. Յովհաննէս ազա՝Տէր-Առաքել Պապիկեանի այրին , աւելի քան հազար ոսկիի կտակ մը ըրած է Ազգային կրթական գործին :

— Մալիւմաթ կ'ըսէ թէ Տփղիսի մէջ Հայ մը՝ Զուպալով՝ որ Կովկասի Իսլամներէն բաւական զրամ չահելով հարստութիւն գրգած էր , անցեալներն ի Նիս մեռեր է : Իր կենդանութեան 300 հազար թուղ կտակեր է Տփղիսի Բրիտանիայի աղքատ տղոց վարժարան մը հոստատուելու , եւ ուրիշ մեծկակ գումարներ՝ Բրիտանիայ բարենպաստակ հաստատութեանց : Մալիւմաթ կ'ըսէ թէ Զուպալով Տփղիսի մէջ ունեցած խանէն այսչափ տարի Իսլամներէն վարձք առած եւ Իսլամաց երեսէն հարստութիւն գրգած ըլլալով , եթէ Իսլամադքատ աղքատ կտակ մը ընէր , իրաւունք ճանչցող հայրենակից մը ըլլալը պիտի ապացուցանէր :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պալքէտիւրի մէջ Դշ. զիշեր երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեցաւ :

— Իգտամի մէջ կը կարգանք . « Կարգ մը չարամիտ Անգլ . լրացիրք լուր կուտան թէ Վանայ ու Պիղիսի Կայս. Նահանգաց մէջ ընտկող հասարակութենէն ընդկ ժողովրդեան իրեւ թէ բանութեամբ իսլամական կրօնքն

ընդունել տալու համար բանական միջոցներու կը դիմուի , սակայն Նայէ Թրայէ Բրէսէ ու Բէշթէր Լայա կը հերքեն բոլորովին այս լուրը :

— Այս չարթուան թղթատարով առնուած թանխազարական մը գրած է հիմնուելով Անգղիոյ արտաքին գործոց խորհրդականին Երես. Ժողովոյ մէջ Արեւելեան գործերու մասին ըրած բանախօսութեան վրայ : Իգտամ կը քննադատէ այդ խաբարականն ըսելով որ թան չարամտութեամբ կը չարժի արեւելեան գործոց մէջ : « Մր . Քըրզընի բանախօսութեան վրայ գրելէ յետոյ դարձաւ իր բնական չարութեան հետեւանօք մէկ քանի տողեր կը նստի կարգ մը բանդագուշանքներու : Թանի խաբարական գրողն եթէ կարգար նոյն թուոյն քիչ մը վարը գրուած հեռագիրն որ բաւական կ'ապացուցանէ իր զրպարտութեանց անհիմն ըլլալը , անտարակոյս պիտի ամչնար այդ տողերը գրելու :

— Բեդրասպուրկէ մարտ 8 թուով կը հեռագրեն թէ Չարն ունկնդրութիւն չնորհեր է Օսմ. դեսպան Հիւսէյնի Հիւսնի փաշային :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւստրիական նախարարութիւնը կազմուեցաւ թուն կոմսին վարչապետութեամբ : Թուն կոմար Ներքին գործերու նախարար է : Նոր նախարարութեան մէջ կը գլուխուն Կառչեան դահլիճէն չորս անգամ , նաեւ Բայրաւրաթիւ անդամներէն Գերմանիացի մը , Ձեխ մը եւ Լեհ մը : Թուն կոմսն ալ Պահմարայ նախկին կուսակալ մ'է եւ ընդարձակ կալուածներ ունի այն նահանգին մէջ :

— Յունաց Երեսի. Ժողովը երրորդ եւ վերջին ընթերցմամբ ընդունեց այն օրինադիւր , որով կը հաստատուի Յունական երեւմտից միջազգային հսկողութիւնը եւ երկրին հին պարտաթղթերուն վճարման եղանակը :

— Քիաս Զէօի եւ այդ կողմերը Գերմանիոյ չնորհուած զանազան արտօնութիւններուն վերաբերեալ Չին եւ Գերման դաշնադիրը Մարտ 6 ին ստորագրուեցաւ Փեքինի մէջ :

— Երկուշաբթի կէսօրէն ետքը Թրանց Ժօզէֆ կայսրը Վիեննայի մէջ իր ներկայութեան ընդունեցաւ Պուլկարիոյ իշխանը : Տեսակցութիւնը իր կէս ժամ տեւեց :

— Հոռոմի մէջ զրոյց կայ թէ մայրաքաղաքիս Իտալական դեսպան Մ. Փանսա ի մօտոյ Լոնտօն պիտի փոխադրուի նոյն պաշտօնով :

— Երկուշաբթի Ուաշինկթընի Նախագահական սպարանքին մէջ խորհուրդ մը տեղի ունեցաւ ընդհանուր կացութեան վրայ : Այդ խորհրդին ներկայ էին Ամերիկեան Ազգային Ժողովին երեւելի անդամներէն ոմանք , Յետոյ Ազգային Ժողովին ծրագիր մը ներկայուեցաւ եւ նկատառման համար ձեռնաձառ յանձնաժողովին զրկուեցաւ : Այդ ծրագրով կ'առաջարկուի Նախագահին տրա-

մադրութեան առկ դնել 10,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գու-
մար մը, որպէս զի ըստ իւր դատման գործածէ ազգային
պաշտպանութեան համար: Սպանիոյ նկատմամբ կացու-
թիւնը շատ ծանր կը համարուի, թէեւ յարաբերութիւն-
ներու ձգտեալ վիճակը կրնայ քիչ մը բարւոքուիլ այնու-
զի Հաւանայի Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոսը, Մր. Լի,
եւ կանչելու վերաբերեալ Սպանիական առաջարկն յետս
կոչուեցաւ: Սպանիական մամուլը շատ խիստ եւ թշնա-
մանական դիրք մը կը բռնէ Միացեալ Նահանգներունը-
կատմամբ: Եւ յարաբերութիւններու արդի ձգտումը
Փարիզի սակարանի գիներուն բաւական անկման պատ-
ճառ եղած է: Գլխաւորաբար Սպանիական արմէթուղ-
թերը կոտորած են: Ամերիկեան կառավարութիւնը եւ
կանչած է Մոնթրիւնը յաժաւորակը եւ անոր տեղը
պիտի զրկէ պարզ սրնթայ շողենաւ մը:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՁԴ

Ազգային եւ օտար վարժարաններու մէջ դասախո-
սող ինչպէս նաեւ առեւտրական հրապարակին վրայ եր-
կարատեւ փորձառութիւն ունեցող պատուաւոր անձ մը,
Սնդիկերէն եւ Գազլիերէն թղթակցութեանց եւ Տոմա-
րակալութեան գործնական գասեր տալու պատրաստ է:
Դիմել խմբագրատունս:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՆՏԱՏԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
Սուրբան Համալ մասսէսի թիւ 14, Կ. Պոլիս

Ե. ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ - ՀԱՅԵՐԷՆ

Գիւն 22 Ղըշ.

Սոյն Ֆրանսահայ բառարանը յօրինուած հետեւողու-
թեամբ Լիդէի տիեզերական բառագրքին, կը պարունա-
կէ Ֆրանսերէն լեզուին գրեթէ բոլոր բառերն իրենց բո-
լոր առումներով, որպէս եւ ամենէն գործածական ոճերն:
Տէմիւրճիպաշեան էֆէնտի բառաչնութեան մասին իւր
ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ
բառերով ճոխացուցած է հայ լեզուն, դտած է լեզուին
պակասողական, գեղեցկագիտական, իմաստասիրական,
գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այն-
պէս որ կատարեալ բառագիրք մը կրնայ համարուիլ Բա-
ռարանս ունեցած այս երբեակ առաւելութեամբ, այ-
սինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելու-
թիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորա-
կերտ հայերէն բառից:

Այս բոլոր առաւելութեամբ Ֆրանսահայ Բառա-
րանս. որ կը պարունակէ իրը 1000 երես, կազմեալ կը
ծախուի անօրինակ գնով:

ԳՐԱՆԻ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ - ՕՐԱՑՈՅՑ

1898

Ի վաճառ ելած է հետեւեալ գներով:

Ընտիր լաթակազմ 2 1/2 դահեկան:

Նոյնը ոսկեղօծ ճգտանով 4 դահեկան:

» շակուէն եւ մատիաով 7 1/2:

» ընտիր թղթի վրայ տպուած 15:

Կեդրոնատեղիք՝ Սուլթան Համալ Պաշտպանական գրա-
տուն թիւ 14 եւ 2. Թորոսեան գրատուն Վալիտէ խան
թիւ 16:

Կը գտնուի Բերա Հայ ծխավաճառաց քով, Կալաթա
Վրոյրի եւ Ռօմանի թղթավաճառանոցը, եւ Պօլիս բոլոր
գրավաճառաց քով:

ՀՈՒՆԻ - ԲՈՒՆԻ - ՍԷՅԼԱՆ - Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԵՅԻ

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Ճեշայ պէյ խանի դրան կից թիւ 10

Ամենէն ընդարձակ թէյի վաճառատունն ի Կ.

Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ.

Տէրութեան ամէն կողմերը:

Դաւառաց ապսպրանքները

փութով եւ խնամով կը գոր-

ծաղրուին: Չինական, Հնդկ,

Ճալայի եւ Սէյլանի ընտրե-

լագոյն թէյք, ուղղակի բեր-

ուած հոս: Թէյի նոր հունձքն

սկսած է գալ: Ձգուչացէք

սոյն վաճառանիչին կեղծե-

րէն:

Փնտուել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ սառ-

րագրութիւնը:

Արտուստիւ Ա. ՍԱՔԱՅԵԱՆ

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵԱՆ

(Նախկին ՊԱՂՏԱՏԻՍԱՆ Տպարան)

Կ. Պոլիս, Սուրբան Համալ 14.